

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium duklianskych hrdinov, Komenského16, Svidník
4. Názov projektu	Zvýšenie čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti na Gymnáziu duklianskych hrdinov vo Svidníku
5. Kód projektu ITMS2014+	312011V690
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	23.01.2023
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Jazyková učebňa
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Vlasta Volčková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://www.gdh.sk/kluby

11. Manažérske zhrnutie:

Anotácia: Využívanie efektívnych čitateľských stratégií. Praktické východiská k návrhom vyučovacích hodín. Reflexia práce s textom na vyučovacích hodinách.

Kľúčové slová: čitateľské stratégie, text, typy vyučovacích hodín

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Téma stretnutia: Návrhy vyučovacích hodín s využitím efektívnych čitateľských stratégií

Program stretnutia :

1. Privítanie členov a oboznámenie sa s programom
2. Praktické východiská k návrhom vyučovacích hodín
3. Návrh vyučovacej hodiny – práca s textom
4. Diskusia
5. Záver

Zhrnutie priebehu stretnutia:

V úvodnej časti stretnutia všetci prítomní boli oboznámení s programom stretnutia, s jeho obsahovým zameraním.

Každý človek pri čítaní využíva určité procesy (činnosti, mentálne **stratégie**), ktoré mu umožňujú porozumieť textu (pochopiť text). V odbornej literatúre tieto procesy nazývame

procesy čitateľskej gramotnosti alebo procesy potrebné na úplné porozumenie textu.

Procesy čitateľskej gramotnosti:

1. Získavanie informácií
2. Utváranie širšieho porozumenia
3. Rozvíjanie interpretácie
4. Uvažovanie o obsahu textu a jeho hodnotenie
5. Uvažovanie o forme textu a jeho hodnotenie

Prostredníctvom dostupných zdrojov boli všetci prítomní na základe výsledkov PISA oboznámení s tromi procesmi hodnotenia čitateľskej gramotnosti:

1. nájdenie a získanie informácie,
2. integrácia a interpretácia,
3. uvažovanie a hodnotenie.

Rozdelenie procesov čitateľskej gramotnosti na uvedené procesy vyhovuje aj potrebám školskej praxe pri identifikácii jednotlivých položiek didaktického testu zameraného na čítanie s porozumením.

Praktické východiská k návrhom vyučovacích hodín

V tejto časti mali všetci vyučujúci možnosť pracovať s konkrétnymi ukážkami, ktoré používame na hodinách slovenského jazyka a literatúry.

Cieľom bolo poukázať na to, že čitateľská gramotnosť sa v súčasnosti nechápe ako schopnosť čítať, nesleduje sa ani schopnosť rýchlo a plynule čítať. Pri najvyššej úrovni čitateľskej gramotnosti má byť čitateľ schopný spracovať také informácie z neznámeho textu, ktoré nie je jednoduché nájsť, musí preukázať detailné porozumenie textu a musí vedieť posúdiť, ktoré informácie z textu sú podstatné. Takýto čitateľ je schopný kriticky hodnotiť, formulovať hypotézy založené na konkrétnych vedomostiach a reagovať na neočakávané situácie.

Návrh vyučovacej hodiny – práca s textom

TEXT A

Svedectvo o ľudskej statočnosti

Dňa 22. 1. 2009 s malým meškaním o 4.50 hod nastupujú členovia expedície Aconcagua 2009 na pos-ľadný úsek, ktorý im chýba k dosiahnutiu vrcholu 6 962 metrov vysokej Aconcaguy. Vo výške 6 600 metrov zaostáva Palino Sokol, zdatný Tatranec zo Štrby. Prechodený zápal pľúc mu nakoniec zabraňuje pokračovať vo výstupe na jednu z aklimatizačne najťažších hôr sveta. Na úmornej ceste späť do tábora Nido de Condores nachádza polomŕtveho mladého horolezca (po zostupe sa zistilo, že išlo o 24-ročného Nóra Erika Manreho), postihnutého výškovou chorobou. Osamoteného, opusteného. Na pokraji smrti. Jeho rozhodnutie je jasné. Napriek svojim ťažkostiam mu podáva jedinú dávku „dexu“, ktorú si nechával pre seba, poskytne mu časť svojho oblečenia a odnesie ho 600 výškových metrov dolu do tábora Berlin, kde ho odovzdá rangerom. A to je všetko. Také jednoduché. A predsa, ako najlepšie povedal Maťo Nemček, vedúci expedície z CK Rokošport: „Jeho veľké srdce, zrodené pod Tatrami, ho nemohlo tam nechať... Zachránil mu tým život a urobil to i napriek tomu, že sám mal veľké problémy. Bol to čin, ktorý si zaslúži uznanie. „Pali, ďakujeme. Si úžasný človek a bol si na Aconcague preto, aby si zachránil život. Hora Ťa počká a odmení Ťa dvojnásobne nabudúce.“ Zdokumentoval Vlado Húska, člen úspešnej expedície Acon-cagua 2009 (12 ľudí dosiahlo v rozmedzí jeden a pol hodiny vrchol Aconcagua – kráľovnej Ánd).

TEXT B

Slovák zachránil Nóra

Až dvanásť členov slovensko-českej expedície organizovanej CK Rokošport dosiahlo ešte v januári vrchol najvyššej hory Ameriky Aconcaguy (6 962 m). Nebol však medzi nimi Pavol Sokol zo Štrby, ktorému nedoliečený zápal pľúc zabránil pokračovať vo výstupe. Pri zostupe z výšky 6 600 m narazil na polomŕtveho 24-ročného Erika Manreho z Nórska s príznakmi výškovej choroby. Podal mu liek na povzbudenie, poskytol časť svojho oblečenia a pomohol mu dostať sa o 600 metrov nižšie, kde sa ho potom ujali domáci... „Zachránil mu život, napriek tomu, že sám mal veľké problémy“, zdôraznil po návrate na Slovensko šéf výpravy Martin Nemček.

Pracujte súčasne s oboma ukážkami A, B.

1. Text ukážky B je v porovnaní s textom ukážky A:

- a) poetickejší,
- b) expresívnejší,
- c) subjektívnejší,
- d) vecnejší.

Proces čitateľskej gramotnosti: uvažovanie a hodnotenie

2. Ktorý z uvedených faktov nie je spomenutý v oboch textoch súčasne?

- a) Pavol Sokol zniesol Erika Manreho z výšky 6 600 m do tábora Berlin.
- b) Pavol Sokol sa podelil s Erikom Manrem o svoje oblečenie.
- c) Pavol Sokol a Erik Manre mali pri výstupe zdravotné problémy.
- d) Výstup Pavla Sokola na Aconcaguu organizovala CK Rokošport.

Proces čitateľskej gramotnosti: integrácia a interpretácia

3. Vypíšte z ukážky A dve slová alebo slovné spojenia, ktoré charakterizujú hrdinstvo Pavla Sokola. Proces čitateľskej gramotnosti: nájdenie a získanie informácií.

4. Ktorý z uvedených faktov sa nachádza v oboch ukážkach?

- a) Expedíciu na Aconcaguu 2009 viedol horolezec Martin Nemček.
- b) Poslednú časť výstupu na Aconcaguu začali členovia expedície 22. januára 2009.
- c) 12-člennú česko-slovenskú expedíciu na Aconcaguu organizovala CK Rokošport.
- d) Pavol Sokol pri zostupe do Nino de Condores zachránil Erika Manreho.

Proces čitateľskej gramotnosti: integrácia a interpretácia

5. Napíšte 1 – 2 vetami, aké je posolstvo textu A.

Proces čitateľskej gramotnosti: uvažovanie a hodnotenie

6. Vypíšte z ukážky A synonymický výraz k slovnému spojeniu najvyššia hora Ameriky z ukážky B. Proces čitateľskej gramotnosti: nájdenie a získanie informácií

7. Líši sa autorský zámer textu A od textu B? Svoje tvrdenie odôvodnite.

Proces čitateľskej gramotnosti: uvažovanie a hodnotenie

8. Z oboch ukážok nevyplýva, že Erik bol:

- a) opustený,
- b) osamotený,
- c) dobrý horolezec,
- d) postihnutý výškovou chorobou.

Proces čitateľskej gramotnosti: integrácia a interpretácia

9. Na ktorú ľudskú vlastnosť Pavla Sokola poukazujú autori v oboch ukážkach?

- a) šikovnosť,
- b) statočnosť,
- c) diskretnosť,
- d) tvorivosť.

Proces čitateľskej gramotnosti: integrácia a interpretácia

10. Usporiadajte nasledujúce udalosti podľa časového sledu. Pracujte s obidvoma ukážkami.

- a) Pavol Sokol podal Erikovi povzbudzujúci prostriedok.

- b) Nástup expedície na posledný úsek výstupu.
- c) Nájdenie Erika postihnutého výškovou chorobou.
- d) Zostup Pavla Sokola.

Proces čitateľskej gramotnosti: integrácia a interpretácia

11. Vypíšte z oboch ukážok tri slová alebo slovné spojenia, ktoré zobrazujú stav Erika.

Proces čitateľskej gramotnosti: integrácia a interpretácia

12. Vypíšte jeden prívlastok, ktorý vyjadruje stav Erika a zároveň sa nachádza v obidvoch ukážkach. Proces čitateľskej gramotnosti: integrácia a interpretácia

13. Vyhľadajte dve prídavné mená, ktoré charakterizujú, aký zápal pľúc mal Pavol Sokol. Pracujte s obidvomi ukážkami.

Proces čitateľskej gramotnosti: integrácia a interpretácia

14. Nájdite v ukážke A synonymický výraz k slovnému spojeniu „na pokraji smrti“, ktorý sa nachádza v ukážke B.

Proces čitateľskej gramotnosti: nájdenie a získanie informácií

15. O ktorej hodine prekonal 12 účastníkov expedície posledný úsek na vrchol Aconcaguy?

- a) 4.10 h
- b) 1.30 h
- c) 6.20 h
- d) 12.00 h

Proces čitateľskej gramotnosti: integrácia a interpretácia

16. Vypíšte z ukážky B dve slová, ktoré majú v ukážke A nespisovnú (slangovú) podobu.

Proces čitateľskej gramotnosti: integrácia a interpretácia

17. Uveďte dôkaz z textu A, že sa Pavol Sokol zachoval ako hrdina.

Proces čitateľskej gramotnosti: uvažovanie a hodnotenie

V závere všetci členovia klubu diskutovali o rôznych typoch vyučovacích hodín, ktoré sú najvhodnejšie pre žiaka v jednotlivých predmetoch, nielen v SJL, ale aj v ANJ, NEJ, RUJ, OBN, DEJ.

13. **Záver a odporúčania:**

Medzi učiteľmi iných predmetov ako slovenského jazyka a literatúry pretrváva názor, že čitateľská gramotnosť predstavuje iba dobré zvládnutie techniky čítania a čítanie s porozumením a jeho rozvoj je výsostnou záležitosťou učiteľov slovenského jazyka a literatúry. Tento názor je nesprávny. Na rozvoji čítania s porozumením by sa mali podieľať všetci učitelia školy. Čítanie s porozumením by malo byť súčasťou väčšiny vyučovacích hodín v rámci rôznych predmetov.

14.	Vypracoval (meno, priezvisko)	PhDr. Aneta Mačeková
15.	Dátum	23.01.2023
16.	Podpis	
17.	Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Vlasta Volčková
18.	Dátum	24.01.2023
19.	Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu